

La competència bàsica en educació audiovisual

«L'Educació Audiovisual és un dels pocs instruments que professorat i alumnat tenen per començar a desafiar la gran desigualtat de coneixement i de poder que existeix entre els que fabriquen la informació pel seu propi interès i els qui la consumeixen innocentment com si es tractés de notícies o diversió.»

LEN MASTERMAN

Aquest és un primer document de treball elaborat per Aurora Maquinay i Xavier Ripoll del Servei de Mitjans Audiovisuels amb la col·laboració de: Rosa Aparicio, Carme Ciscart, Josep Maria Cullell, Albert Criado, Roger Llovet, Anna Mackay, Carme Ribes i Carme Terrades.

Per a elaborar aquest document ens hem basat en anteriors documents curriculars elaborats pel Programa de Mitjans Audiovisuels com ara el Desplegament de l'Eix Transversal d'Educació Audiovisual a l'Educació Infantil i Primària i a Secundària.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Índex

Introducció	3
Les dimensions de la competència bàsica de l'Educació Audiovisual	4
Objectius generals	4
Impacte historicosocial	5
Comunicació audiovisual	6
· Agents de la producció i procés de producció	6
· Categories dels mitjans	7
· Alfabetització en el llenguatge dels mitjans	7
· Representació dels mitjans	8
Alfabetització tecnològica	9
Proposta de seqüenciació per cicles	10

Introducció

Aquest document formula un primer nivell de concreció de la competència bàsica d'Educació Audiovisual entesa com una part que s'integra dins de la competència bàsica en Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC).

Entenem que la Comunicació Audiovisual és un llenguatge complert i, com a tal, té els seus propis codis i normes de funcionament. Així mateix, els missatges que emeten els mitjans provoquen uns determinats efectes en els consumidors. És per això que considerem imprescindible que l'alumnat del segle XXI estigui ben preparat per desxifrar els missatges audiovisuals, conegui el seu llenguatge i pugui produir els seus propis missatges.

En un món cada vegada més mediatitzat pels mitjans de comunicació i per les noves tecnologies, és necessari saber descodificar adequadament la informació que ens arriba i saber-la utilitzar correctament. Amb l'aparició de les noves Tecnologies de la Informació i de la Comunicació apareix un nou concepte de llenguatge: el llenguatge multimèdia que incorpora un nou element: la interactivitat. És per això que avui creiem necessari fer una nova definició de l'Educació Audiovisual, afegint tots els elements que les noves tecnologies ens aporten i tenint molt en compte que el domini del llenguatge multimèdia suposa també, i sobretot, el coneixement dels codis del llenguatge audiovisual.

En definitiva, creiem que l'objectiu fonamental de la competència bàsica en Educació Audiovisual és aconseguir que l'alumnat sàpiga llegir i escriure missatges audiovisuals i així esdevingui capaç de fer un ús racional dels mitjans de comunicació audiovisuals.

Les dimensions de la competència bàsica de l'EA

El fet de considerar l'EA com a competència bàsica que hauria de tenir el mateix nivell que les competències instrumentals ens condueix a definir quins han de ser els àmbits o les dimensions de la competència, així com les accions educatives i els mitjans organitzatius i metodològics per assolir-la. Veiem, en primer lloc, quins són els objectius generals sobre els quals s'articula la competència bàsica de l'Educació Audiovisual.

Objectius generals

- Comprendre els missatges audiovisuals mitjançant l'adquisició de pautes d'anàlisi de les formes i dels continguts.
- Ser capaç de triar, de manera conscient, entre la gran diversitat de missatges audiovisuals que rebran diàriament. Esdevenir espectadors actius i intel·ligents.
- Conèixer els processos de construcció de la realitat mediatitzada i ser capaç de diferenciar la realitat de la seva representació mediàtica.
- Conèixer els codis del llenguatge audiovisual i saber-los utilitzar en comunicacions senzilles.
- Conèixer la dimensió socioeconòmica i els poders d'influència sociopolítiques dels mitjans audiovisuals.
- Saber valorar la dimensió estètica dels continguts audiovisuals.
- Utilitzar la tecnologia audiovisual com a mitjà d'expressió en les àrees d'aprenentatge.

Veiem quines són les dimensions de la competència bàsica:

- Impacte historicosocial.
- Comunicació audiovisual:
  - Agents de la producció i procés de producció.
  - Categories dels diferents mitjans.
  - Alfabetització en el llenguatge dels mitjans.
  - Representació dels mitjans.
- Alfabetització tecnològica

Impacte historicosocial

Ningú dubte de la influència que els mitjans de comunicació audiovisual tenen sobre la societat actual a l'hora de determinar les pautes de conducta i fins i tot les ideologies. Per tant, cal que els nois i les noies coneguin quina ha estat l'evolució dels mitjans de comunicació audiovisual al llarg de la seva curta història, però també que siguin conscients de fins a quin punt aquests mitjans s'han convertit, amb el pas del temps, en transmissors de valors.

Objectius generals

- Conèixer l'evolució històrica dels mitjans de comunicació audiovisual.
- Reconèixer l'impacte que la tecnologia audiovisual té sobre la nostra vida quotidiana, modificant els hàbits de consum, culturals, etc.
- Tenir consciència de la influència que tenen els mitjans de comunicació audiovisual en la transmissió de valors i ideologies.

Tenint en compte aquests aspectes creiem necessari que l'alumnat, en acabar el seu aprenentatge obligatori, sigui capaç d'assolir aquestes competències:

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer els avenços tecnològics que han sorgit al llarg de la història i que han contribuït a l'actual configuració dels MAV. • Ser conscient de l'impacte i la influència que exerceixen els MAV sobre la nostra vida quotidiana, econòmica, cultural i sobre el medi ambient. • Ser conscient que els MAV són transmissors d'ideologies i de valors. 	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar els diferents MAV. • Experimentar alguns dels principis tecnològics que han fet possible l'aparició d'aquests mitjans (principis fotogràfics, principi de la persistència retiniana, etc.). • Enumerar els mitjans que més utilitzem exposant l'ús que en fem (informar-nos, entretenir-nos, aprendre coses). • Expressar els efectes que ens provoquen els missatges que rebem a través dels mitjans (alegria, por, plaer, etc.). • Analitzar els missatges que ens arriben a través dels diferents mitjans i observar quina influència poden tenir sobre la nostra vida quotidiana. • Classificar diferents productes audiovisuals segons el públic a qui s'adrecen. • Analitzar els valors que transmeten els missatges publicitaris, les pel·lícules, els programes informatius, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valorar la importància dels avenços tecnològics en la configuració actual dels MAV. • Actuar de manera responsable en l'ús racional dels MAV coneixent les seves possibilitats però també les seves limitacions. • Actuar críticament davant els missatges que ens transmeten els MAV i discriminar els valors que se'n deriven.

Comunicació audiovisual

Els mitjans de comunicació tenen com a finalitat última la transmissió d'uns determinats missatges que, al mateix temps, fan una representació de la realitat i no són en cap cas la realitat mateixa. Per comprendre els missatges que ens arriben i, alhora, ser capaços de produir missatges audiovisuals és necessari conèixer tots els elements que intervenen en la comunicació audiovisual.

Les noves generacions d'infants i joves estan cada vegada més en contacte amb els mitjans de comunicació i gran part dels coneixements que tenen els hi arriben a través d'aquests mitjans, i especialment a través de la televisió i d'Internet. Per aquest motiu creiem que avui, per esdevenir un ciutadà format adequadament és necessari saber interpretar críticament els missatges audiovisuals, saber-se expressar utilitzant aquests mitjans i conèixer mínimament els elements que componen la comunicació audiovisual.

En acabar l'ensenyament obligatori l'alumnat hauria de ser capaç d'identificar els components bàsics de la comunicació audiovisual (qui produeix el producte AV, quin és el procés de producció, les diferents categories dels mitjans, els elements que constitueixen el llenguatge audiovisual, la representació que fan els mitjans de la realitat i l'impacte que tenen els mitjans sobre el públic).¹

Objectius generals

- Descobrir que els missatges audiovisuals són representacions de la realitat i no pas la realitat en si mateixa.
- Descobrir la relació que hi ha entre la realitat i la seva representació en els mitjans (estereotips).
- Conèixer quins són els agents de la producció audiovisual.
- Descobrir quin és el procés de producció audiovisual i quins elements hi intervenen.
- Conèixer els codis i les estructures narratives del llenguatge audiovisual.
- Conèixer les característiques generals de les diferents classes o categories de mitjans (fotografia, còmic, televisió, videojocs, cinema i ràdio, Internet).

Agents de la producció i procés de producció

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Saber que en qualsevol procés de producció audiovisual hi ha uns responsables de la producció. • Saber que darrera de qualsevol missatge hi ha un emissor. • Conèixer les implicacions econòmiques que hi ha darrera de qualsevol producció. • Diferenciar els mitjans de titularitat pública dels privats. • Saber quin és el procés per a l'elaboració de qualsevol missatge audiovisual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar projectes de producció senzills, distribuint les tasques. • Identificar qui són els emissors en els diferents mitjans. • Classificar les diferents cadenes televisives segons pertanyin a agents de producció públics o privats. • Experimentar les diferents fases que constitueixen el procés de producció d'un missatge audiovisual senzill. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar interès per conèixer qui són els agents que produeixen els missatges audiovisuals. • Actuar responsablement i crítica respecte els missatges que emeten els diferents mitjans públics o privats.

1. **Bazalgette C.**, *Los medios audiovisuales en la educación primaria*. MEC. Ediciones Morata, S.A. Madrid 1991.

Categories dels mitjans

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer l'existència de diferents categories de mitjans de comunicació. • Conèixer les característiques dels diferents mitjans, el seu llenguatge específic i les seves diferents funcions: informar, entretenir, formar. • Classificar les característiques del llenguatge audiovisual que utilitzen els mitjans segons siguin àudio, vídeo o audiovisuals. • Identificar la relació que té cada mitjà amb la representació que fa de la realitat. • Conèixer els diferents gèneres que utilitzen els mitjans (publicitat, informatiu, reportatge, documental, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Diferenciar les categories de mitjans de comunicació: televisió, cinema, ràdio, Internet, fotografia i còmic. • Utilitzar els diferents mitjans i descobrir-ne les seves característiques i funcions. • Analitzar quina representació fan de la realitat els diferents mitjans. • Diferenciar entre ficció i no ficció. • Analitzar missatges audiovisuals que representin diferents gèneres i veure'n les diferències. • Analitzar la informació que ens arriba a través de diferents mitjans i veure'n les semblances i les diferències. • Realitzar produccions senzilles que representin els diferents gèneres (un anunci, un reportatge, una notícia). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar interès pels missatges que ens arriben a través dels MAV. • Prendre una actitud crítica davant dels missatges que ens arriben per diferents mitjans. • Contrastar la validesa i l'actualitat de les informacions localitzades a través dels mitjans. • Valorar els avantatges i/o desavantatges dels diversos suports d'informació. • Ser capaç d'analitzar críticament la informació que ens arriba a través dels diferents mitjans.

Alfabetització en el llenguatge dels mitjans

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Tenir coneixement dels elements que componen el llenguatge dels mitjans (imatge fixa, imatge en moviment i àudio): planificació, angulació, moviments de càmera, il·luminació, etc. • Observar els elements fonamentals que constitueixen un relat audiovisual de ficció i de no ficció (estructura narrativa, tractament del temps i de l'espai). • Conèixer els elements que intervien en la manipulació de les imatges (trucatges). • Conèixer les normes elementals del muntatge d'imatges i els diferents efectes que produeix en l'espectador. • Observar i expressar les característiques essencials d'un relat de ficció i de no ficció (què passa, a qui passa, on passa). • Saber comunicar-se mitjançant les imatges. • Saber descriure imatges. • Adonar-se dels elements que constitueixen el llenguatge sonor. • Conèixer les relacions que es poden establir entre les imatges, el text escrit i els sons. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a analitzar imatges fixes i en moviment observant els elements fonamentals que constitueixen el llenguatge audiovisual. Llegir adequadament un relat audiovisual de ficció i de no ficció identificant-ne l'estructura narrativa, el tractament del temps i de l'espai. • Fer exercicis de manipulació d'imatges realitzant trucatges senzills. • Realitzar activitats amb imatges fixes i en moviment ordenant-les de diferents maneres i buscant diferents significats segons el que es vulgui comunicar. • Realitzar pràctiques senzilles de guions per aprendre a estructurar una història. • Aprendre a utilitzar diferents mitjans per emetre missatges senzills. • Reconèixer diversos sons i saber reproduir-los utilitzant efectes sonors senzills. • Realitzar exercicis d'associació d'imatges amb sons. • Jugar amb la transformació de sons per modificar el significat d'un missatge audiovisual. • Realitzar pràctiques per a produir emissions senzilles de ràdio. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar interès per conèixer quins són els elements que componen el llenguatge audiovisual. • Gaudir dels relats audiovisuals de ficció i de no ficció.

Representació dels mitjans

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Descobrir que els missatges audiovisuals no són mai la realitat, sinó una representació subjectiva d'aquesta. • Conèixer quins són els elements que contribueixen, en una representació, a desfigurar la realitat. • Conèixer quina representació fan de la realitat els diferents mitjans. • Reconèixer com els diferents mitjans contribueixen en la creació d'estereotips sexuals, ètnics, professionals, polítics, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar exercicis que permetin diferenciar una imatge (fixa o en moviment) del seu referent real. • Practicar amb els enquadraments, planificacions i els punts de vista per representar una mateixa realitat amb significats diferents. • Analitzar en diferents mitjans i gèneres els estereotips més corrents i contrastar aquestes representacions amb la realitat més propera. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ser conscient de les diferències que hi ha entre la realitat i la representació de la realitat. • Tenir un esperit crític davant de la representació de la realitat que fan els diferents mitjans. • Valorar fins a quin punt els mitjans contribueixen a crear estereotips sexuals, ètnics, professionals, etc.

Alfabetització tecnològica

Per interpretar correctament els missatges audiovisuals és necessari no tant sols conèixer els elements que constitueixen i possibiliten la comunicació audiovisual, sinó també tenir un cert domini de la tecnologia.

Al finalitzar l'ensenyament obligatori l'alumnat ha de ser capaç d'elaborar petites comunicacions audiovisuals utilitzant la tecnologia adequada en cada cas.

Objectius generals

- Comprendre la vessant tecnològica de la comunicació audiovisual.
- Dominar les destreses tecnològiques bàsiques necessàries per a produir missatges audiovisuals.

Competències

CONCEPTES	PROCEDIMENTS	ACTITUDS
<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer quins tipus de tècniques té cada MAV, com emprar-les i en què es diferencien. • Conèixer els diversos mitjans (impressos, visuals, acústics...) i aparells audiovisuals (analògics i digitals), així com els seus components. • Conèixer els elements en què es basen els MAV. • Reconèixer els diferents tipus de missatge que es poden obtenir segons les diferents opcions tècniques que s'utilitzin. • Adquirir la terminologia adient. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adquirir el domini del coneixement, ús i funció dels diversos mitjans, aparells i components dels MAV. • Realitzar exercicis senzills utilitzant els diferents mitjans. • Emprar el lèxic propi dels MAV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar interès continuat per la tecnologia AV i pel seu desenvolupament. • Assolir autonomia amb les eines AV.

Proposta de seqüenciació per cicles

- Impacte historicosocial
- Comunicació audiovisual
  - Agents de la producció i procés de producció
  - Categories dels diferents mitjans
  - Alfabetització en el llenguatge dels mitjans
  - Representació dels mitjans
- Alfabetització tecnològica

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
Impacte històric-social					
Observar i reflexionar sobre la influència dels mitjans de comunicació en la nostra vida diària					
Investigar quins són els MAVS que tenen a casa seva i veure quin ús en fan.			Investigar quins són els MAVs a través dels quals es pot obtenir informació		
Observar quins són els MAVS que hi ha a l'escola i veure per a què serveixen					
Investigar quin és el MAV més utilitzat pels alumnes de l'aula					
Investigar quin és el programa de TV més vist i en quines hores es mira la TV					
Observar quants televisors tenim a casa i on estan situats					
Investigar quins vídeos o DVDs miren a casa					
Investigar quins jocs d'ordinador utilitzen més					
Començar a diferenciar els mitjans interactius i els mitjans unidireccionals					
Descobrir els valors i contravalors que transmeten les sèries de dibuixos animats					
Observar i reflexionar entorn dels valors morals i de vida que ens arriben a través dels mitjans de comunicació					
Reflexionar sobre la influència de la publicitat i adonar-se que ens ofereixen una imatge distorsionada de la realitat					
Observar com es presenten els conflictes i quina resolució se'ls dona en les sèries de dibuixos animats					
Aprendre a seleccionar la programació de televisió					
Classificar els MAV segons hi intervingui so, imatge i imatge i so					
Experimentar alguns principis que han fet possible l'aparició de mitjans com ara la fotografia (fotogrames).					
Experimentar els principis que fan possible la creació d'imatges en moviment (joguines òptiques).					
Observar els diferents usos que poden tenir els MAV: entretenir, aprendre, informar.					

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
			Valorar la llibertat d'expressió dels mitjans com a dret bàsic en una societat democràtica.		
Comunicació audiovisual – Agents de la producció					
Produir missatges audiovisuals senzills utilitzant diferents mitjans (foto, transparència, enregistrament en un casset, enregistrament en vídeo, etc.)					
Aprendre a posar un títol i el nom de l'autor/a a cada producció.		Observar la importància de l'autoria en la producció de missatges audiovisuals.			
		A partir de l'observació d'algunes produccions (primer literàries i després audiovisuals) esbrinar el nom dels principals agents de la producció (autor, il·lustrador, director, etc.).			
		Elaborar un projecte de producció de manera que es pugui escollir el mitjà i el públic a qui s'adreça el missatge resultant.	Elaborar projectes de producció i experimentar les diferents fases que suposa qualsevol producció (definició de la idea, del públic a qui s'adreça, del mitjà que s'utilitzarà, dels mitjans econòmics que es necessiten, elaboració del guió, etc.).		
		Observar que els resultats de qualsevol producció audiovisual poden variar segons quin siguin els agents de producció.	Conèixer les tasques que realitzen les persones que intervenen en una producció audiovisual		
				Classificar els mitjans segons siguin de titularitat pública o privada.	
				Portar a terme projectes de producció individuals i col·lectius adequant el missatge al públic a qui s'adreça (durada, intenció, etc.).	

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
					Identificar, en els mitjans, les produccions que depenen de fons públics i les que depenen de fons privats.
					Conèixer les implicacions econòmiques que comporta qualsevol producció audiovisual
					Descobrir les implicacions culturals que hi ha darrera de qualsevol producció
Comunicació audiovisual – Categories dels mitjans					
Descobrir l'existència de diversos mitjans i començar a intuir-ne les diferències.					
Diferenciar aquests mitjans segons utilitzin imatges, sons, imatges i sons.					
Classificar els mitjans segons utilitzin imatges fixes o imatges en moviment.					
Classificar documentació escrita o audiovisuals significativa relacionada amb els mitjans					

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
	Començar a diferenciar entre algunes de les formes televisives: la publicitat i les notícies.				
	Aprendre a elaborar petits missatges utilitzant mitjans diferents.				
		Començar a descobrir les diferents formes d'expressió que utilitza el mitjà televisiu: formes que serveixen per informar-nos, formes que serveixen per entretenir-nos.			
Començar a diferenciar entre ficció i no ficció: dibuixos animats, notícia		Diferenciar entre ficció i no ficció: notícia, pel·lícula.			
		Distingir diferents missatges en els mitjans de comunicació: falques publicitàries, informatius, musicals, entreteniment, esportius...			
			Observar les característiques del gènere d'aventures i comparar com s'aplica aquest gènere en diferents mitjans (text escrit, pel·lícula i videojoc		
				Diferenciar alguns gèneres (comèdia, aventura, terror) i observar com s'apliquen en les diferents formes televisives.	
			Distingir algunes formes narratives en els diferents mitjans (el conte escrit en el cinema, la narració literària d'aventures en el cinema o en el videojoc, el reportatge literari en el reportatge televisiu...		

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
			Classificar els missatges que ens arriben a través dels mitjans segons la intenció: informar, formar o entretenir		
			Elaborar missatges senzills que tinguin diferents finalitats (informar, entretenir, formar) i utilitzant diferents mitjans (foto, ràdio, vídeo).		
			Saber utilitzar els diferents mitjans per trobar una informació determinada.		
				Observar i analitzar com es presenta la informació en diferents mitjans.	
				A partir d'un fet concret analitzar quina representació fan de la realitat els diferents mitjans (ràdio, televisió, premsa).	
					Observar les diferències tecnològiques que hi ha entre els mitjans.
					Descobrir que cada mitjà té el seu propi llenguatge i recursos expressius.
					Analitzar la funció de la publicitat com a suport econòmic imprescindible per a l'existència dels mitjans
Comunicació audiovisual – Alfabetització en el llenguatge dels mitjans					

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria		
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle	
Imatge fixa	Començar a descobrir que també ens podem comunicar mitjançant les imatges i els sons					
	Observar i descriure els elements que apareixen en una imatge fixa	Ser capaç d'observar atentament i descriure amb detall el contingut d'una imatge i extreure'n després les valoracions oportunes				
	Aprendre a mirar objectes des de diferents punts de vista (davant, darrera, de perfil, des de dalt, des de baix).	Descobrir elements bàsics del llenguatge fotogràfic i la seva funció (plans, punts de vista, enquadrament, composició. Il.luminació...		Ser capaç de comprendre i utilitzar el llenguatge fotogràfic		
	Aprendre a produir imatges fixes (fotografia) que mostrin objectes i persones des de diferents punts de vista (angles de visió).	Ser capaç de produir imatges fixes utilitzant diferents punts de vista.				
	Aprendre a observar objectes des de diferents distàncies					
	Aprendre a produir imatges fixes que representin objectes i persones vistes des de diferents distàncies (planificació).	Ser capaç de produir imatges fixes utilitzant diferents enquadraments				
	Establir relacions diferents entre imatges.					
			Observar les relacions que s'estableixen entre una imatge i el text que l'acompanya.			
	Classificar i associar imatges segons diferents criteris					
		Aprendre a associar imatges parcialitzades amb el seu conjunt corresponent	Descobrir els diferents significats que es poden atribuir a una mateixa imatge.			
		Adonar-se de les relacions d'espai que s'estableixen entre els diferents components d'una mateixa imatge	Aprendre a analitzar els elements que componen una imatge fixa separant els elements denotatius dels connotatius			
	Aprendre a associar imatges parcialitzades amb el seu conjunt corresponent					

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
El so	Escoltar diferents tipus de sons i identificar-los.				
	Associar sons a objectes quotidians				
	Associar sons amb imatges.				
	Produir efectes sonors				
		Associar bandes sonores a les imatges que hi puguin correspondre.			
		Crear noves sonoritzacions per acompanyar unes imatges			
		Inventar històries a partir de diferents sons			
		Reconèixer els elements bàsics del llenguatge de la ràdio: veu, música. Efectes sonors i silenci			
		Adonar-se de la importància del so en les produccions audiovisuals			
				Redactar guions radiofònics adequats als diferents gèneres mantenint la puntuació, el lèxic i les estructures sintàctiques adequades	
			Conèixer els elements bàsics que constitueixen el llenguatge radiofònic.		
Im. seqüenciada	Iniciar-se en el llenguatge del còmic (planificació, espai, personatges, onomatopeies) i produir tires còmiques.	Conèixer les tècniques que configuren el llenguatge del còmic	Saber narrar una història mitjançant la utilització d'imatges fixes seqüenciades (còmic, auca, foto).		
			Ser capaç de comprendre i utilitzar el llenguatge del còmic.		
			Saber descobrir les característiques de la fotonovel·la i utilitzar aquest recurs expressiu per narrar una història.		

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
El cinema	Començar a despertar l'interès per la narració fílmica a partir de pel·lícules adequades a l'edat				
	Mantenir una actitud adequada com a espectador durant la projecció d'una pel·lícula (saber estar en silenci...)				
		Observar i expressar les característiques essencials d'una seqüència, d'una escena o d'un curtmetratge adequat a l'edat; què passa, a qui passa, a on passa.			
		Començar a observar els elements fonamentals que constitueixen la narració fílmica (estructura, personatges, temps, acció).			
			Aprendre a analitzar els elements que constitueixen la narració fílmica: estructura narrativa, personatges, espais.		
			Establir relacions entre el relat literari i el relat cinematogràfic		
Publicitat i televisió	Començar a diferenciar la imatge de la realitat (producte real-producte anunciat)	Aprendre a observar els elements bàsics d'un anunci gràfic	Comprendre i analitzar el llenguatge publicitari		
		Aprendre a observar els elements bàsics d'un spot televisiu (què es diu, com es diu -imatges i sons-, a qui va adreçat).	Adquirir coneixements suficients sobre el llenguatge publicitari i sobre el llenguatge televisiu, per tal de desmitificar-los i valorar-ne les possibilitats creatives i expressives		
			Començar a descobrir els elements que configuren el llenguatge publicitari		

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
	Observar i analitzar els programes de TV i altres missatges audiovisuals suggerits per l'alumnat i debatre'n els continguts				
			Començar a descobrir els elements que constitueixen el llenguatge televisiu	Comprendre el llenguatge televisiu i ser capaç de descobrir els objectius que persegueixen, i els valors que transmeten	
El vídeo	Experimentar els elements fonamentals del llenguatge audiovisual utilitzant la càmera de vídeo.		Descobrir els elements bàsics del llenguatge del vídeo.		
	Començar a descobrir les possibilitats de manipulació de les imatges en moviment mitjançant la selecció d'una part de la realitat (planificació) i la captació d'aquesta des d'un angle concret (punt de vista).		Realitzar produccions videogràfiques, respectant el llenguatge del gènere emprat: publicitat, reportatge, noticiari, etc.		
				Descobrir la possibilitat d'interactuar amb una narració audiovisual	
Els videojocs	Observar les característiques dels videojocs d'aventures i relacionar-los amb les pel·lícules i els contes d'aventures. Descobrir-hi les característiques comunes.			Analitzar l'estructura narrativa i el llenguatge que utilitzen els videojocs.	
				Conèixer el llenguatge dels videojocs i reflexionar, de forma sistematitzada, al voltant d'aquest fenomen	
La informació	Saber utilitzar les imatges i els sons com a font d'informació			Saber contrastar una mateixa informació produïda per diferents mitjans: periodístic, radiofònic, televisiu. Veure com el llenguatge de cada mitjà condiona el resultat.	
				Reconèixer els elements fonamentals del llenguatge periodístic i els seus diferents gèneres	

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
			Aprendre a seleccionar la informació necessària per representar-la amb els mitjans audiovisuals		
			Començar a descobrir les possibilitats del reportatge fotogràfic i televisiu com a mitjà d'informació		
MAVs i currículum	Ser capaç d'incorporar les tecnologies MAV (imatge fixa) en les activitats curriculars			Ser capaç d'incorporar les tecnologies MAV (presentacions multimèdia) en les activitats curriculars	
				Ser capaç d'incorporar les tecnologies MAV (imatge en moviment) en les activitats curriculars	
Representació dels mitjans					
Començar a diferenciar entre el món real i les imatges que el volen representar					
Comparar les propietats i les característiques dels objectes reals amb la seva representació gràfica, especialment en la publicitat					
		Començar a ser conscient de la ficció televisiva			
		Realitzar exercicis de representació de sí mateix o de les altres persones, mitjançant la fotografia i el vídeo			
		Experimentar diverses formes de modificar la representació de la realitat manipulant diferents elements: l'enquadrament, el punt de vista, la il.luminació, el decorat, etc.			

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
	Realitzar exercicis de trucatge de les imatges per entendre com es pot manipular la representació de la realitat				
	Adonar-se que la comunicació televisiva és unidireccional				
				Començar a descobrir que darrera de qualsevol representació de la realitat s'hi amaga la intenció de les persones que produeixen el missatge (selecció del que es vol i del que no es vol ensenyar)	
				Observar com a través dels diferents mitjans es contribueix a donar visions estereotipades de les persones, dels països, etc.	
				Analitzar quin tractament es fa de la figura femenina en els anuncis i com es construeixen els estereotips	
				Tenir un esperit crític davant la representació de la realitat que fan els mitjans	
				Ser capaç d'analitzar la informació que ens arriba a través dels mitjans tenint en compte les intencions que poden tenir les persones que han generat aquesta informació.	
Alfabetització tecnològica					
Usar diversos aparells AV: encendre, apagar, controlar el volum	Tenir domini d'ús dels diversos aparells audiovisuals				
Introduir i extreure diferents suports AV. Saber fer play i stop.					
Usar el disparador de la càmera de foto	Saber utilitzar els comandaments bàsics de la càmera de foto	Ampliar el coneixement de les funcions de la càmera fotogràfica			

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
		Començar a observar els efectes que la llum produeix sobre el paper fotogràfic (càmera fosca i fotogrames)			
Usar les funcions més elementals d'un programari de realització de dibuixos. Obrir i tancar l'aplicació	Usar les funcions d'un programari de retoc digital d'imatges digitals. Fer dibuixos. Obrir i tancar l'aplicació. Desar i recuperar el treball. Imprimir	Ampliar les funcions del programari de retoc digital d'imatges. Identificar les diferències entre el disc dur i el disquet.			
Elaborar transparències i diapositives manualment					
	Observar com es realitzen trucatges senzills (aparèixer i desaparèixer) i experimentar-ne alguns				
	Observar com es realitzen efectes d'animació d'objectes utilitzant diferents tècniques (dibuix, plastilina, objectes...) i experimentar-ne algunes				
		Saber i experimentar com s'encén i apaga una videocàmera. Introduir i treure la cinta (<i>ejec</i>)			
		Començar a descobrir com es grava amb un càmera de vídeo	Ampliar el coneixement de les funcions de la càmera de vídeo		
		Començar a utilitzar l'escanner.	Saber escanejar imatges		
		Usar eines d'enregistrament i reproducció de sons.			

Educació Infantil	Educació Primària			Educació Secundària Obligatòria	
	Cicle Inicial	Cicle Mitjà	Cicle Superior	ESO 1r cicle	ESO 2n cicle
				Ampliar el coneixement de les funcions del televisor (programació, gravacions, menús, teletext, sintonització)	
				Conèixer i utilitzar les funcions de les càmeres: enfocament i diafragma manual. Fades i altres efectes digitals elementals de les videocàmeres	

Referències

- Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya: *Educació Primària. Currículum*. Servei de Difusió i Publicacions Barcelona, 1992
- Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. *Orientacions per al Desplegament del currículum. Educació Infantil i Primària. L'Educació Audiovisual*. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona, 1994
- Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. *Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. L'Educació Audiovisual*. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona, 1996
- *Identificació de les competències bàsiques en l'ensenyament obligatori*. Resum, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu-FREEREF, 2000
- **Len Masterman**. *La enseñanza de los medios de comunicación*. Ediciones de la Torre. Madrid 1993
- **Bazalgette C.** *Los medios de comunicación en la educación primaria*. MEC. Ediciones Morata, S.A., Madrid 1991
- **Bazalgette C.** *Primary Media Education. A curriculum statement*. BFI Education Departament, London 1989
- Media awareness network. Réseau éducation-médias. <http://www.reseau-medias.ca>